GAZETA KRAKOWSKA

Nro 66.

z KRAKOWA dnia 16 SIERPNIA 1826 ROKU we ŚRODĘ.

Z Petersburga d. 10 Lipca d. K.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

Naywyższy potwierdzony Ceremoniał uroczystego wiazdu do pierwszey stolicy Moskwy, i Swietey Koronacyi Nayiaśnieyszego Cesarza Mikołaia Pawłowicza, Samowładcy Wszech Rossyy.

Podczas szczęśliwego przybycia Jego Cesarskiey Mości do pałacu Piotrowskiego, na spotkaniu znaydować się będzie w ubiorach kościelnych Duchowieństwo Dworu z krzyżem i wodą święconą.

W czasie Naywyższego bawienia w pałacu Piotrowskim, te tylko osoby przybywać tam mogą, które z obowiązku, lub z osobnego rozkazu znaydować się powinny.

W dniu, rozkazem Jego Cesarskiey Mości wyznaczonym, na uroczysty wiazd do Moskwy, za danym sygnałem, dziewięciu wystrzałami z dział, umyślnie w tym celu postawionych naprzeciw Monasteru Czudowa, zacznie się dzwonienie od wielkiego Soboru Wniebowzięcia, a wszystkie woyska uszykuią się na wyznaczonych sobie mieyscach; w tymże czasie zgromadzą się wszystkie te osoby i urzędnicy, którzy są naznaczeni podług Ceremoniału niżey opisanego.

Przed wyiazdem Jego Cesarskiey Mości z pałacu Piotrowskiego, uszykuie się wcześnie od tegoż pałacu cały ceremonialny orszak na uroczysty wiazd Nayiaśnieyszego Cesarza do pierwszego Stołecznego Grodu Moskwy; iak tylko zaś Jego Cesarska Mość raczy wyiechać do stolicy, natychmiast wystąpi strzelanie z dział 71 razy.

Processyia zaś bydź ma w porządku następuiącym:

1. Dywizyon 3ci kiryssyierów połączonego pułku gwardyi.

2. Znakomitsza szlachta konno po 2ch w rzędzie, w mundurach guberniialnych.

3. Sztabs-Kwatermistrz albo Kamer-Furyer konno, za nim 60 lokaiów Dworu, 6 kamer-lokaiów i 6 laufrów; wszyscy po dwóch w rzędzie, w liberyi paradney.

4. Odkryty poiazd pałacowy, w którym siedzieć będą dway Mistrzowie obrzędów Dworu, ze swoiemi znakami.

5. Wielki Mistrz obrzędów także w poieździe.

6. Kamerjunkrowie konno.

7. Szambelani konno.

8. Urzędnicy Dworu drugiego stopnia, a za niemi wyżsi urzędnicy Dworu, w poczwórnych karetach.

9. Członkowie Rady Państwa także w karetach poczwórnych.

10. Dwóch Marszałków Dworu w odkrytym poieździe z laskami.

11. Dywizyon 2gi połączonego kiryssyerów gwardyi pułku.

12. Jego Cesarska Mość konno, maiąc obok Siebie JJ. CC. MM. Wielkich Xiążąt; za Jego Cesarską Mością JJ. KK. MM. Xiążę Karol Pruski i Xiążę Alexander Wirtembergski; za nim Koniuszy, zarządzaiący wydziałem staiennym Dworu, Jenerałowie Adjutanci i Adjutanci bokowi, oraz cała świta.

13. Nayiaśnieysza Cesarzowa Maryia Fedorowna w karecie pod koroną, ciągnioney ośmią końmi; przy każdym koniu stangret; obok karety Wielki Koniuszy; na kozłach czterech paziów; po bokach idzie dwóch Kamer-huzarów i dwóch Kamer-kozaków w stroiu paradnym; za karetą sześciu Kamer-Paziów konno.

14. Nayiaśnieysza Cesarzowa Alexandra Fedorowna w karecie, ciągnioney ośmią końmi; przy każdym koniu stangret; obok karety Koniuszy Hrabia Moden; na kozłach czterech paziow; po bokach idzie czterech Kamer-kozaków; za karetą sześciu Kamer-paziów konno.

15. Jey Cesarzewicowska Mość W. Xiężna Helena Pawłowna w karecie, ciągnioney cugiem; przy karecie koniuszy Dworu Jey Wysokości; na kozłach dwóch paziów; po bokach idzie czterech lokaiów Dworu; za karetą dwóch Kamer-Paziów konno.

16. Pierwszy dywizyon gwardyi połączonego pułku Kiryssyierów.

17. Kareta Dworu cugiem, w którey siedzieć będą Jaśnie Oświecona Xiężniczka Maryia Wirtembergska, i Mistrzyni Dworu Ich Cesarskich Mości.

18. Poiazdy pałacowe, w których siedzieć będą Damy Stanu, Kamer-Freyliny i Freyliny.

19. Zamyka dywizyon gwardyi huzarów.

Dwunastu pocztyliionów z iednym urzędnikiem konno, za niemi poiazdy podróżne Jego Cesarskiey Mości i Cesarskiey Familii; za temi sześciu pocztyliionów konno.

Na spotkanie i naypoddannieysze powitanie Jego Cesarskiey Mości, znaydować się będzie przy samym wieździe do miasta Woienny Jenerał-Gubernator z Urzędnikami, pod iego naczelnictwem będącemi.

Przy wieździe do Zemlanogoroda, Rada mieyska i magistraty.

W Biełomgorodzie, Marszałek Gubernialny ze szlachtą.

U bramy Woskreseńskiey Cywilny Gubernator Moskiewski z urzędnikami sądowemi.

Przed tą bramą Ich Cesarskie Mości i Ich Cesarzewicowskie Mości raczą się zatrzymać dla oddania czci Bogarodzicy Iwerskiey.

U bramy Spaskiey, Kommendant Moskiewski z należącemi do iego kommendy officerami.

Przy Soborze Wniebowzięcia Rządzący Senat,

Nayświętszy Synod i Duchowieństwo, po odprawieniu modłów dziękczynnych w Soborze Wniebowzięcia, o długi wiek i zdrowie Jego Cesarskiey Mości, wyszedłszy z Soboru, spotka z krzyżami i wodą święconą i poprzedzać będzie do Soboru, przy czem śpiewacy śpiewaią pieśń z kanonu Niedzieli Palmowey 2gą zwrotkę.

Przed tymże Soborem znaydować się będą osoby znakomitsze płci oboiey.

Po weyściu do Soboru nastąpi strzela-

nie z dział 85 razy; Jego Cesarska Mość raczy ucałować święte obrazy i relikwiie, a potem udać się w processyi do Soborów Archanielskiego i Zwiastowania, w których także, przed Naywyższem przybyciem, odprawione będą modły dziękczynne za szczęśliwe przybycie; tam Jego Cesarska Mość ucałowawszy święte obrazy i relikwiie, raczy daley postępować w processyi, aż do pałacu Kremlińskiego.

Na ulicach, któremi się odbywa Naywyższa processyia, domy ubrane będą w różne ozdoby, a z cerkwi duchowieństwo występuie z obrazami świętych i krzyżami.

Przy weyściu do pałacu Kremlińskiego znaydować się będzie duchowieństwo Dworu z krzyżem i wodą święconą; a Wielki Marszałek z innemi urzędnikami Kommissyi spotka z chlebem i solą. Przodkuiące zaś osoby zatrzymaią się przed gankiem; w teyże chwili dadzą 101 wystrzałów z dział w mieście. Przez cały ten dzień trwać ma po wszystkich cerkwiach dzwonienie, a wieczorem całe miasto będzie oświecone.

Trzeciego dnia w oznaczoney godzinie ziedzie się całe znakomitsze duchowieństwo, dla złożenia naypoddannieyszego pozdrowienia szczęśliwego przyiazdu Jego Cesarskiey Mości.

Gdy się podoba Jego Cesarskiey Mości wyznaczyć dzień świętey Koronacyi i Namaszczenia, trzema w przódy dniami uczynione będzie o tem powszechne uroczyste ogłoszenie, przez wybranych do tego Urzędników, między któremi znaydować się będzie ieden Jenerał woyskowy, dway Wielcy Mistrzowie obrzędów, dway Mistrzowie, Heroldowie, czterech Mistrzów obrzędów, dwóch Sekretarzów Senatu, i dwa szwadrony gwardyi konney.

Ogłoszenie to brzmienia następuiącego, czytane będzie w mieście po mieyscach przyzwoitych:

OGŁOSZENIE.

"Nayiaśnieyszy, Naypotężnieyszy, Wielki Cesarz Mikołay Pawłowicz, wstąpiwszy na sukcessyyny po Pradziadach Tron Wszech Rossyy, wzorem Prawowiernych Monarchów, Przodków Swoich, raczył przeznaczyć na świętą Koronacyią Jego Cesarskiey Mości i święte Namaszczenie, z pomocą Naywyższego dzień (—Sierpnia), przyymuiąc do uczestnictwa tego świętego aktu Małżonkę Swoię, Nayiaśnieyszą Wielką Cesarzową Alexandrę Federownę. — O tey uroczystości wszystkim wiernym poddanym przez ninieysze obwieszcza się, aby w owym dniu pożądanym podwoili swe modły do Króla Królów, iżby iego Wszechmocna łaska przyświecała panowaniu Jego Cesarskiey Mości i utwierdziła w niem pokóy i spokoyność ku świętey swey chwale, i trwałey Państwa szczęśliwości. — Ostatniego z tych dnia posłani będą z uwiadomieniem do Ministrów zagranicznych dway Mistrzowie obrzędów, w bogatych poiazdach Dworu.

Rapport Kommissyi Sledczey.

(Ciąg dalszy.)

Zaślepiaiąc tym sposobem w zakresie swoiey bezpośredniey działalności, ludzi słabego umysłu, zapłodzaiąc w ich sercach zamiary prawom i ludzkości przeciwne, usiłował nadto dyrektor towarzystwa południowego, rozciągnąć wpływ swóy na towarzystwo północne. (1) Xiążę Sergiusz Wołkoń-

(1) *Temi samemi środkami, uymowaniem i pochlebstwy, Ryleiew zeznaie, że Pestel rozmawiaiąc z nim, chcąc go iako członka niedawno wprowadzonego do siebie przywiązać i zasady iego poznać, wykładał stopniami w iego przy-*

ski, Dawidow, Szweykowski przybyli następnie do Petersburga; pierwszy dwa razy, z propozycyią połączenia obu towarzystw, działania wspólnie, i zmierzania do iednego i tegoż samego celu, wskazanego przez spiskowych południowych. W roku 1824 przybył i sam Pestel, a wróciwszy na południe, zapewnił, iż zawarł wszystkie pożądane układy, iż towarzystwa południowe i północne połączyły się, iż z początku doznał wiele oporu, lecz gdy nakoniec uniesiony niecierpliwością uderzył w stół i krzyknął: "Nic nie wskuracie; będziemy mieli Rzeczpospolitą,, wszyscy przychylili się do iego zasad i widoków. Tymczasem oświadczenia członków towarzystwa Petersburgskiego są wcale odmienne; Ryleiew zapewnia, iż dla tego tylko chcieli połączyć się z towarzystwem południowem, aby dawać baczność na Pestela i działać przeciw niemu, lecz z żalem swoiem nie mogli tego dokazać. Według Nikity Murawiewa, przybywszy Pestel do Petersburga, na zgromadzeniu, na którem znaydowali się Xiążę Trubeckoy, Oboleński, Mikołay Turgenew, Ryleiew, Maciey Murawiew Apostoł, skarżył się na nieczynność towarzystwa północnego, na brak iedności, i stałych zasad, na różnicę zachodzącą w urządzeniach towarzystwa północnego, i południowego, (południowe miało Boiarów, a północne ich nie miało), proponował złączyć oba towarzystwa w iedno, nadać tytuł Boiarów głównym członkom towarzystwa Petersbugskiego, mieć iednychże naczelników, stanowić większością kresek Boiarów względem wszystkich okoliczności, a potem obowiązać ich i wszystkich innych członków do ślepego posłuszeństwa uchwalonym raz postanowieniom. Przyięto ten wniosek, i Xiążę Sergiusz Trubeckoy uwiadomił o tem Nikitę Murawiewa, który nie był obecny na tem posiedzeniu. Dowiedziawszy się o tem Murawiew oświadczył: — "To mi się wcale nie podobało, a gdy wkrótce potem Pestel przyszedł do mnie, zaczęła się rozprawa między nami. Pestel twierdził, iż przedewszyskiem trzeba się pozbyć wszystkich członków rodziny Cesarskiey, przymusić Synod i Senat do ogłoszenia, iż tayne nasze towarzystwo iest tymczasowym rządem z władzą nieograniczoną; iż ten rząd tymczasowy odebrawszy przysięgę od całey Rossyi, rozdawszy członkom towarzystwa Ministerstwa, dewództwo woyska i korpusów, oraz inne urzędy publiczne, mógłby powoli w ciągu lat kilku zaprowadzić nowy porządek rzeczy. Uznałem ten plan za zupełnie barbarzyński

tomności rozmaite częstokroć przeciwne sobie zdania polityczne. Pokazywał się koleyno, mówi Ryleiew, to iak obywatel Ziednoczonych Stanów Ameryki, to iak stronnik zasadniczych praw Anglii, to znowu iak przyiaciel konstytucyi Stanów Hiszpańskich, to znowu iak terrorysta i Napoleonista. Między innemi powiedziawszy, że Anglia swoim ustawom, bogactwo, potęgi i sławę iest winna, zgodził się prawie w tey samey chwili z Ryleiewem, że te ustawy iuż się zestarzały, że w naszym wieku nie są iuż stosowne, że maią mnóstwo błędów, i że niktby ich dopuścić nie mógł, oprócz ślepego motłochu, handlarzy, Lordów, i Anglomanów z krótkiem wzrokiem. — Gdy się z pochwałami Napoleona rozwodził, Ryleiew uczynił mu uwagę, że iuż Napoleonów bydź nie może, i że nawet ambitni, dla własnego dobra, powinniby raczey brać za wzór Washingtona. Na to odpowiedział Pestel: To prawda, ale chociażby nam Napoleona mieć przyszło, nie stracilibyśmy na tem.

„ i niepodobny do uskutecznienia. „ (2) Po tey rozmowie, Nikita Murawiew, na drugiem zebraniu towarzystwa, przedsięwziął dowieść, iż zupełne złączenie obu towarzystw północnego i południowego z przyczyny wielkiey odległości i różności zdań, iest niepodobnem, iż na północy panuie wolność opiniy, a na południu (iak się dowiaduie) niekoniecznie sprzeciwić się mogą Pestelowi; że tym sposobem większość kresek byłaby tylko oświadczeniem woli iednego, iż nakoniec niewchodzi w to, ile iest Boiarów na południu, i że tu, równie iak tam, należy zastrzedz prawo mianowania nowych Boiarów. Dodał Murawiew, iż nigdy nie będzie ślepem narzędziem postanowień większości, któreby mogły się przeciwić sumieniu iego, i że chce mieć wolność oddalenia się z towarzystwa. Mowa ta sprawiła swóy skutek. Pestel widział się zniewolonym do zezwolenia, aby teraźnieyszy stan rzeczy pozostał do roku 1826, kiedy pełnomocnicy mieli się zebrać dla ułożenia iednakowych zasad dla obu towarzystw, i obrania iednych-że naczelników. "Od tey chwili (3) główni członkowie towarzystwa Petersburgskiego postrzegali w Pestelu widoczną oziębłość; nie okazywał im iuż żadnego zaufania, a chociaż przyrzekł udzielić swóy proiekt konstytucyi, nie przysłał go iednak, i nie dał żadnego obiaśnienia względem praw i składu towarzystwa południowego. „ Co się tycze Xięcia Sergiusza Wołkońskiego, mówi Nikita Murawiew, iż późniey niż Pestel przybył do Petersburga (zapewne w drugiey swoiey podróży); lecz nie miał żadnego zlecenia, i tylko pochwalił iednomyślność, z iaką działały towarzystwa północne i południowe.

W towarzystwie południowem okazała się wkrótce mocna niecierpliwość otrzymania nareszcie wypadków i przyśpieszenia wybuchu rewolucyynego; niecierpliwość, którą samo tylko uczucie wielkiey słabości powściągało. Wydział Wasilkowski odznaczał się naybardziey tą niespokoyną czynnością. Układał plany i chwytał się przedsięwzięć, o których sam Pestel zapewnia, iż ie uznawał za niepodobne do uskutecznienia; uchwalał oraz postanowienia; nie zasięgaiąc pierwey zezwolenia Dyrektoryatu Tulczyńskiego, uwiadomiaiąc go iednak o wszystkiem. Wydział ten mnożył inicyacyie. On pierwszy wszedł w stopień z towarzystwem Polskiem, iak iuż wyżey powiedziano; iemu też odkryło się inne towarzystwo tayne połączonych Sławian, które nie było ani bardzo liczne, ani ważne z powodu stanowiska w społeczeństwie i talentów iego członków. Towarzystwo to trwało tylko przez dwa lata. Pierwszą myśl onego powziął roku 1823 Podporucznik artylleryi Borysow, zapewniwszy sobie wspólniczą pomoc brata swego i szlachcica Wołyńskiego

(2) *Plan Nikity Murawiewa, według własnego iego zeznania, był następuiący; Chciał 1) ukończyć swóy proiekt konstytucyi, i rozdać mnóstwo exemplarzy iego wszystkim klassom; 2) wzniecić powstanie w woysku, i naówczas proiekt ten wydrukować; 3) w miarę postępów buntu, urządzać nowe władze, które miał postanowić i odmieniać sądy, we wszystkich mieyscach, zaiętych przez buntowników; 4) ieśliby rodzina Cesarska nie przyięła konstytucyi, odmienić ią i proponować utworzenie rządu republikanckiego, a to dopiero w razie konieczney potrzeby, albowiem (zapewnia Murawiew) przy końcu roku 1822 odmienił po części zasady, i uznał korzyści kształtu rządu Monarchicznego nad kształtem rządu republikanckiego.*

(3) *Słowa Nikity Murawiewa.*

Lublińskiego. Borysow ułożył, a Lubliński przetłumaczył na ięzyk Polski rotę przysięgi, którą wykonywać mieli wstępuiący do towarzystwa, i katechizm Sławianina. W katechizmie tym, po wielu mieyscach pospolitych o naturze, o instrukcyi, o przesądach, o wymowie prostey znamionuiącey wielkość duszy, o stylu napuszonym niewoli, naydowały się następuiące przepisy: "Ufay tylko swoim przyiaciołom i swoiey broni.„ (Tu wyobrażony był w katechizmie sztylet.) Pomogą ci przyiaciele, a bronić cię będzie twóy (wyobrażenie sztyletu.) "Jesteś Sławianinem, a na ziemi rodzinney, na iey brzegach morskich, wybuduiesz cztery porty, port czarny, port biały, port Dalmacyi, port lodowaty, a pośrodku wzniesiesz miasto, a na łonie onego, potęga twoia umieści na tronie Boginię światła; oto takie są twoie życzenia, poświęć część dziesiątą swoich dochodów, a żyć będziesz w sercu twoich przyiaciół.„ Przysięgą zobowiązywano się do zachowania taiemnicy, do działania iedynie dla dobra pokoleń Sławiańskich i dodawano: "Jeśli zdradzę moie słowo, ukarany będę własnemi wyrzutami i tą bronią, na którey składam przysięgę; niech utkwi w moiem sercu, niech wygubi wszystkich, którzy są mi drodzy, i niech od tey chwili życie moie będzie tylko łańcuchem niesłychanych cierpień.„ Towarzystwo połączonych Sławian, zakładało sobie połączyć węzłem federacyynym i pod iednym rządem republikanckim, ośm kraiów Sławiańskich z zachowaniem każdego niepodległości. Nazwiska tych kraiów, wyryte na pieczęci ośmiokątney, były następuiące: Rossyia, Polska, Czechy, Morawiia, Dalmacyia, Kroacyia, Węgry z Ziemią Siedmiogrodzką, Serwiia z Multanami i Wołoszczyzną. Wszystkie zeznania zgadzaią się na tę okoliczność, że aż do końca nie wymyślono żadnego środka do uskutecznienia tego proiektu. Borysow zakładaiąc towarzystwo połączonych Sławian, starał się tylko o pomnożenie iego członków; aby mu nadać więcey wagi, zapewniał swoich zwolenników, że towarzystwo iest bardzo liczne, że punkt środkowy onego iest w Petersburgu, że ma rozgałęzienia we wszystkich kraiach zamieszkałych przez Sławian, i że go założył znakomity Xiążę Multański, który się na teraz w Rossyi nie znayduie. Wszystko to było fałszem; i koż przyznał to przed Bestużewem-Ruminem i odkrył w iakim celu te bayki wymyślił. Toż samo wyznanie powtorzył przed Kommissyią. W czasie, gdy Borysow i inni członkowie towarzystwa połączonych Sławian z Sergiuszem Murawiewem i Bestużewem się poznali, było ich 36 (1) po większey części młodych officerów, z artylleryi, niektórzy należeli także do pułków trzeciego korpusu. Korpus ten obozował wówczas niedaleko miasteczka Leszczyna, gdzie codziennie widywali się nietylko z Murawiewem i Bestużewem, ale nadto z wielu innemi członkami towarzystwa południowego, z Pułkownikami Szweykowskim, Tyzenhauzenem, Artamonem Murawiewem, Wronickim i Majorem Spirydowem. Bestużewowi polecono, aby zwrócił do swego celu Sławian połączonych; łatwo ich przekonał o wiecznem niepodobieństwie, które się sprzeciwiało dopełnieniu ich zamysłów; przydał, że obowiązkiem Rossyianina iest myśleć wprzód o reformie Rossyi, niżeli się zaymować innemi narodami z tegóż samego pnia pochodzącemi, a mówiąc potem w imieniu swego licznego i potężnego towarzystwa, które rozgałęzienia swoie roz-

(1) *Nazwiska tych osób wymienione są na liście przełożoney W. C. Mci.*

ciągnęło po całem Państwie, w imieniu rządu naywyższego, którego nawet przed oczyma większey części członków nieprzebyta osłania taiemnica, wezwał ich, aby przyłączyli się do iego prac i zupełnie się iego władzy poddali. Wszyscy obecni członkowie zezwolili na to. (1)

Towarzystwo Sławian połączyło się z towarzystwem południowem, to iest z Wydziałem Wasilkowskim, a nowi członkowie wykonali przysięgę, całuiąc obraz, który Bestużew zdiął z szyi. — Bestużew zapowiedziawszy im, że należy pracować nad obaleniem istnieiącego rzeczy porządku, przez użycie siły zbroyney, podzielił ich na sekcyie. Naczelnicy tych sekcyy, któremi byli; do artylleryi Gorbaczewski, a do piechoty Spirydow, otrzymali nazwisko pośredniczych i przez nich to Sławianie porozumiewali się z Bestużewem i towarzystwem południowem. Bestużew okazał im potem proiekt do nowych praw republikanckich (2), i zapewnił ich, iż Xiążę Trubeckoy podróżuiąc, poddał go pod sąd naylepszych publicystów zagranicznych i że wszyscy pochwali ten kodex polityczny (3). Nakoniec wezwał ich, aby uymowali żołnierzy; uprzedził, aby się mieli na pogotowiu do uskutecznienia buntu na iego rozkazy, naypóźniey w Sierpniu 1826 w czasie przeglądu woyska, któryby się odbył pod Białą Cerkwią, a może ieszcze prędzey. Na wszystkich schadzkach u niego i Murawiewa, gdzie oprócz wyżey wymienionych członków towarzystwa południowego, znaydowało się wielu członków towarzystwa Sławian (4), nie przestawali obadwa stosownie do powyższego uwiadomienia, zapewniać ich o ważności i potężności rewolucyi, zapalać ich gorliwości i rozniecać ich wyobraźni. Napomykali z razu, a później wymieniali w wyrazach iasnych i niewątpliwych, konieczną potrzebę nastawania na życie A l e x a n d r a i wytępienia całey Jego dynastyi. — Lecz rzekł ieden z członków towarzystwa Sławian (Gorbaczewski) postępek taki przeciwny iest Bogu i Religii! — Bynaymniey, zawołał Sergiusz Murawiew, i zaczął czytać wyiątki z Biblii, którmi usiłował dowieść, za pomocą fałszywych wykładów, iż Rząd Monarchiczny nie iest Bogu przyiemny. "Trzeba, powtórzył Bestu- „żew, mówiąc o członkach Rodziny Cesarskiey „trzeba rzucić na wiatr ich prochy. Nie „potrzebuiemy obawiać się tego, co się we „Francyi działo. Tam rozpoczynał rewo- „lucyią, lud, nie zaś woysko. Nadto nie „przygotowano we Francyi dobrey konsty- „tucyi; następowały one iedna po drugiey; „we wszystkich były wielkie niestosowno- „ści, a między naczelnikami Rządu, między „Konsulami, znalazł się człowiek odważny, „obdarzony wielkim jeniuszem. Temu „wszystkiemu zapobiegliśmy.„ (5)

(Dalszy ciąg nastąpi.)

(1) *Borysow 2, Gorbaczewski, Pestow, Tiuczew, Betczasnow, Gromicki, Andrzeiewicz młodszy, Vedeniapin starszy, Mozgalewski, Szypiła, Szymkow, Kireiew, Mozgan, Iwanow i Lissowski przyłączyli się także do towarzystwa południowego, lecz bez wykonania przysięgi.*

(2) *Prawo organiczne Państwa, skrócenie Kodexu Ruskiego Pestela.*

(3) *Mieli oni w rzeczy samey myśl oddać swoy proiekt konstytucyi pod rozwagę kilku literatów Francuzkish i Angielskich, których zasady, iak się im zdawało, zgodne były z ich własnym sposobem myślenia. Zeznaie to Bestużew-Rumin.*

(4) *Tiuczew, Borysow 2, Gorbaczewski, Pestow, Betczasnow, Gromicki, Andrzeiewicz 2. Berstel, Mozgalewski.*

(5) *Zeznanie Betczasnowa.*

Z Lizbony d. 15 Lipca.

Rejencyia naszego Królestwa wydała następuiącą odezwę do Portugalczyków: " Rejencyia pospiesza się położyć koniec waszey niepewności i ściągnąć waszą uwagę na wyroki, które N. Pan nasz, Don Pedro IV. w swoim zamku w Rio-Janeiro wydać raczył. Rejencyia oznaymuie oprócz rzeczonych wyroków Konstytucyią, którą Nayiaśnieyszy ten Pan Monarchii Portugalskiey nadać raczył, z rozkazem, aby ią wszystkie trzy Stany zaprzysięgły, iako prawo którem to Królestwo i przyległe do niego kraie rządzić się na przyszłość maią. Rejencyia musi was iednak przodem uwiadomić, iż ta Konstytucyia różni się bardzo od tey, którą rewolucyyne stronnictwo w r. 1822 ustanowiło. Zaślepienie i przewrotność wmięszało do ostatniey zasady, przez które wszelki towarzyski związek zerwany, porządek kraiu obalony, podstawy Tronu wstrząśnione, różne stany państwa poniżone i złupione zostały, ażeby na ich rozwalinach mylnie ułożone gminowładztwo ugruntować; słowem na zasadach, które same z sobą były sprzeczne, i przez smutne doświadczenie tak dalece potępione, iż większa część narodu uciec się musiała do dawnych instytucyy, odrzucaiąc z obrzydzeniem nowości demagagiczne. Nadana nam przez N. Pana Konstytucyia różni się w tem istotnie, iż nieiest przez rewolucyynego ducha narzuconą, ale dobrowolnem przez N. Pana głęboko rozważonym darem, zdolnym do zagodzenia walki pomiędzy dwiema nayzaciętszemi stronnictwami, która prawie cały świat zachwiała. Wzywa przez środki, których inne ludy używały, wszystkich Portugalczyków do zgody. Wiara naszych oycow, dostoyność prawa i powaga Monarchii są utrzymane i w całey mocy uświetnione. Tu są wszystkie Stany państwa szanowane, które otaczaią Tron, i staraią się o zachowanie iego tęgości dla dobra publicznego i przykładania się o utrzymanie oyczyzny. W tey Konstytucyi umieszczone są wszystkie dawne instytucyie, ile po siedmiu upłynionych wiekach zgadzały się z potrzebami teraźnieyszych czasów. Nakoniec posłużyły iey za wzor konstytucyie innych nayoświeceńszych i nayszczęśliwszych teraz narodów. Obowiązkiem naszem iest uskutecznić tę Konstytucyią i przepisane przez nią przygotowawcze kroki uczynić. Ktoby przez czyny lub słowa do zemsty lub oporu pobudzał, i przerywaiąc spokoyność wykonaniu ustawy się sprzeciwiał, będzie iako burzyciel, nieprzyiaciel i Króla i oyczyzny uważany i wedle surowości ustaw karany. Rejencyia pochlebia sobie, iż naturalny charakter Portugalczyków i wspólny ich interes kierować w tey sprawie niemi będą do uznania swey powinności i korzyści. — Działo się w pałacu Ajuda d. 12 Lipca 1826. (Tu następuią podpisy.)

Oznaymione przy powyższey odezwie wyroki są: 1) Lista imienna 90 Parów; 2) mianowanie Xcia Cadaval (spokrewnionego z panuiącym Domem) Prezesem izby Parów; 3) mianowanie Patryiarchy Lizbońskiego Viceprezesem teyże izby; 4 i 5 rozkaz przystąpienia zaraz do obrania Deputowanych i zwołania Stanów; 6) wyrok, że Patryiarcha Lizboński, Arcybiskupi i Biskupi państwa są z prawa duchownych swoich godności Parami. Wszystkie te Wyroki datowane są w Rio-Janeiro d. 30 Kwietnia 1826.

Zaprzysiężenie konstytucyi przez wszystkie trzy stany naznaczone iest na d. 31 b.m

Na górach i wzgorzach palą się ognie dla okazania radości z powodu nadaney konstytucyi. — Mowią nawet, że uszli do Anglii konstytucyioniści powracaią do Portugalii.

Intendent Policyi rozkazał zabrać wszystkie exemplarze drukowanego pisma pod tytułem: " Wyciąg niektórych artykułow z nadaney ludowi Portugalskiemu konstytucyi przez iedynego i prawego Króla Don Pedro IV. ,, Pismo to zawiera wiele artykułow zupełnie zfałszowanych i wiele wcale nieznayduiących się w konstytucyi. Oczywiście wymierzonem było do wzniecenia rozruchów. Intendent nakazał niemniey każdemu, ktoby posiadał exemplarz rzeczonego pisma, aby pod karą zapłacenia 20 Milreisów złożył go w przeciągu dni 3 Policyi.

W tych dniach niektóre osoby niższego stanu miały bezczelność w teatrze i po ulicach znieważać osoby ozdobione krzyżem wierności. Też osoby były przed 4 laty przesadnemi demagogami; ubiegały się o krzyże wierności, a teraz okazały się znowu nieprzyiaznemi dostoyności Królewskiey i wszelkim odznaczeniom; lecz odezwa Rejencyi zakreśliła linią postępowania rządu.

DODATEK
DO Nro 66.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 16 SIERPNIA 1826 ROKU we ŚRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na Oš 12:	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Sierp:	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 4, 840	+18. 0	75	Połud: Za: Sredni	Pochmurno	Deszcz.
12	„ 4, 898	+19. 6	69	„ Mocny	Słońce z Chmur:	
12. 3	„ 4, 836	+20. 8	65	„ Słaby	„	
9	„ 4, 763	+16. 4	78	Pułnoc: Słaby	Pochmurno	o go: 9 1/4 deszcz.
7	27 6, 900	+15. 4	78	Zachod: Sredni	Pochmurno	o go: 6 1/2 deszcz.
13. 12	„ 7, 040	+19. 0	68	Połud: Za: Mocny	Słońce z Chmur:	
3	„ 7, 463	+18. 4	63	Połud: Za: Sredni	Chmury	
9	„ 7, 766	+14. 8	75	Zachod: Słaby	„	
7	27 8, 038	+12. 6	78	Zachod: Słaby	Pogoda	
14. 12	„ 8, 070	+18. 6	57	„ „	„	
3	„ 7, 739	+18. 4	56	Wschod: Słaby	„	
9	„ 7, 360	+14. 2	77	„ „	„	

J. Stetzkowski, Zast: A. O.

— *Z Krakowa.* —

REKTOR

Uniwersytetu Jagiellońskiego

W skutek Urządzenia Rady Wielkiey Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 1 Kwietnia r. b. do N. 1382 wydanego, w myśl §. 13 tegoż Urządzenia, zawiadamia ninieyszem JJPanów Domowych Nauczycieli dawniey iuż Kwalifikowanych, iż bez wyłączenia do dnia 25go Września r. b. winni są na piśmie zgłosić się do WW. Proרektorów Liceum Krakowskiego, aby na liście tychże Dyrektorów zostali umieszczeni.

W Krakowie d. 3 Sierpnia 1826 roku.

Zast: Rek: Uniw: Jagiel:
Girtler.
Sekr: Uniw: Jagiel: *Jankowski.*

Z Warszawy d. 11 Sierpnia.

Paweł Pestel, Konrad Rylejew, Sergiusz Murawiew-Apostoł, Michał Bestużew-Rumin, i Piotr Kachowski, zbrodniarze Stanu, skazani wyrokiem Naywyższego Sądu z dnia 11 b. m. na szubienicę, zostali powieszeni publicznie dnia 13 b. m. między godziną 4tą i 5tą zrana, na iednym z zewnętrznych szańców cytadelli Petersburgskiey. Wszyscy zbrodniarze Stanu, skazani na degradowanie, odebrali tę karę na stoku cytadelli, zaraz przed exekucyią tamtych. — (Pisma w tey mierze ogłoszone w Dzienniku Petersburgskim, umieściemy w następnych Numerach Gazety naszey.)

Z Paryża d. 1 Sierpnia.

Xżę Orleanu przybył dnia 23 Lipca do Chambery. Królęstwo Sardyńscy wyiechali przeciw niemu aż do Aix.

Xżę Bordeaux uczy się także ięzyka Niemieckiego. Sąd Parów trudniący się sprawą przeciw liwerantom woyska w Hiszpanii, postanowił, iż oskarżenie przeciw Jenerałom Bordesoulle i Guilleminot niema mieysca. Dziś roztrząsane będzie oskarżenie Ouvrarda i iego wspólników.

Piękny parowy Angielski okręt, należący zapewne do eskadry Lorda Cochrane, w drodze do Malty zawinął dnia 4 Lipca do Cagliari (na wyspie Sardynii.)

Xżę Richelieu, Hr. Labord z swoim synem, Becker, syn jenerała tegoż nazwiska, młody Angielski Lekarz Hall i Niemiecki Lekarz Schlemmener udali się dnia 21 Czerwca z Zante do Aten.

Z Madrytu d. 20 Lipca.

N. Król przybył dnia 15 b. m. do Solar de Cabras i na 1wszy Sierpnia oczekiwany iest napowrót w Madrycie.

Wstrząśnienia ziemi ciągłe ieszcze trwaią w Granadzie, równie iak zabory naszych okrętów przez korsarzy Kolumbiyskich.

Z Stambułu d. 10 Lipca.

Osady w zamkach nadbrzeznych zachowały się wprawdzie, iak się iuż doniosło, podczas ostatnich zdarzeń spokoynie, ale okazały wstręt do nowych ćwiczeń, i dla tego zluzowano ie i zastąpiono artylerzystami Wszyscy nieosiedli i bezżenni Jemakowie. (milicyianci) zostali do swych domów odesłanemi. Wszystkiemi temi dzielnemi środkami kieruie Seraskier Hussein Basza. Zaciągi i ćwiczenia nowych woysk odbywaią się bez przerwy. Stawianych iest kilkanaście nowych wielkich koszar, do których budowy wezwano wszelkich narodów ludzi. Korpusu Janczarów niema się naymnieysza pozostać pamiątka. I tak rozbieraią ogniową wieżą na byłym gmachu Agi, a teraz mieszkaniu Muftego, i nowa stawiana iest w dawnym Seraiu, a teraz mieszkaniu Ser skiera. Chorągiew Proroka powiewa ieszcze zawsze w Seraiu i Ministrowie pracuią pod namiotami. Sadik Effendy, ieden z Ministrow naywiększy wpływ maiący, a na koń u Intendent ludwisarni, iest oddalony. Zarzucaią mu, iż ukrył kilku officerów Janczarskich, ale zdaię się, iż inne były do tee powody; był on bowiem rownie iak Hussein Bey przeciwny nowemu systematowi. Doniesienia z prowincyy, a zwłaszcza z Smirny są bardzo pomyślne: Janczarowie są rozbroieni i znaki ich zniszczone.

Flotta Kapitana Baszy opuściła dnia 4 Lipca w liczbie 25 żagiów Dardanelle; sądzą, iż popłynie przeciw Samos, gdyż, iak słychać, Samiotowie chcą się Porcie pod dogodnemi dla siebie warunkami poddać. Liczba uzbroionych na tey wyspie ludzi wyno-

sić tylko ma kilka set pod naczelnictwem Logotheti, który dnia 17 i 18 Marca 1822 z Chios na tę wyspę wylądował i mieszkańcow tamecznych do powstania, a przez swoy nierozsądek do okropney rzezi dnia 23 Kwietnia roku wzmiankowanego nakłonił. Mowią, iż Logotheti trzyma pod brzegami statek, na ktorym w przypadku potrzeby mogłby się ratować.

W porcie Smirneńskim znayduie się teraz 5 obcych eskadr, Austryiacka pod Margr: Paulucci, Francuzka pod Kontraadmirałem de Rigny, Angielska pod Admirałem Neale, Amerykańską pod Kommodorem Rogers i Sardyńska pod Kawalerem Serre.

Od granic Tureckich d. 12 Lipca.

Jedna fregata z flotty Tureckiey natrafiła na skałę i rozbiła się. Kapitan iey, Włoch, uciekł, był wszędzie ścigany i nakoniec w mnieyszey Azyi schwytany, przed Kapitana Baszę przyprowadzony i na maszcie powieszony.

Przez Korf i Wenecyią nadeszły prywatne listy z Napoli di Romania do d. 3 Lipca do Tryiestu, podług ktorych nieprzybył tam ieszcze dotychczas Lord Cochrane i nic pewnego o iego przybyciu niesłychano. W Korfu mówiono iż znaydować się miał w Malcie. — Ibrahim Basza powrocić miał podług naynowszych doniesień z wewnątrz Morei nad brzegi Modonu; iedni sądzą że z niedostatku ammunicyi i żywności, a drudzy że dla poczynienia przygotowań przeciw attakom Lorda Cochrane.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 203 Ciągnieniu dnia 16 Sierpnia roku 1826 w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

26. 83. 88. 69. 44.

Przyszłe 204 Ciągnienie dnia 23go Sierpnia r. b. przypada.

W Gdańsku dnia 7 Sierpnia.

	Łaszt 30 Korcy wynoszący				
Pszenicy	od	Złp.	480	do	540.
Żyta	—	—	282	—	300.
Jęczmienia	—	—	270	—	300.
Owsa	—	—	152	—	264.
Grochu	—	—	270	—	305.

DONIESIENIA.

Prezes Sądu Appellacyinego &c.

Stosownie do przepisu Art: 118 Kod: Cyw:, podaie ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał Iwszey Instancyi kraiu tuteyszego na powództwo Teressy z Kadłuczków Pałkowey Włościanki Wsi Graiu, w Okręgu kraiu tuteyszego leżącey zamieszkałey, wydał w dniu 10go Marca 1825 Wyrok przedstanowczy, mocą którego wyszukiwanie Jana Pałki Męża powódki przeszło od lat czterech w mieyscu ostatniego zamieszkania nieobecnego i żadney wiadomości o sobie niedaiącego Sądowi Pokoiu Okręgu Chrzanowskiego poleconem zostało. — W Krakowie dnia 1 Lipca 1826 r.

Nikorowicz.
Raubach, Sekr: S. A.

Pisarz Trybunału I. Instancyi Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego, Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Podaie do publiczney wiadomości, iż P. Józef Słodkowski Komornik przy Sądach tuteyszych uskutecznił w dniu 4 Listopada 1825 r. zaięcie części Wsi Radwanowic w Gminie 16 w Okręgu Wolnego Miasta Krakowa leżącey, od wschodu z gruntami Wsi Brzezianki, od południa z gruntami Wsi Rudawy, od zachodu z gruntami Wsi

Sielce, a od północy z gruntami Wsi Skłary graniczącey, P. Szymona Solekiewicza własney, a to na satysfakcyią Summy 2100 Złp. z prowizyią po 5/100 od dnia 24go Czerwca 1822 rachować się maiąca oraz kosztów Sądowych i exekucyynych zasądzonych Wyrokami: 1) Trybunału I. Inst: dd. 1 Lutego 1825 r. zaocznie. 2) Tegoż Trybunału I. Inst: dd. 26 Kwietnia 1825 r. ocznie zapadłych na rzecz W. JX. Jana Kantego Drobicha Plebana we Wsi Regulicach Okręgu W. M. Krakowa tamże zamieszkałego. Sprzedarz tey nieruchomości popiera P. Felix Słotwiński O. P. D. Adwokat przy Sądach tuteyszych w Krakowie przy Ulicy Szerokiey pod L. 78 zamieszkały. Cena szacunkowa tey nieruchomości na pierwsze wywołanie ustanowiona iest w Summie 10,200 Złp. Warunki licytacyi Wyrokiem Trybunału I. Instancyi dd. 30 Czerwca 1826 zatwierdzone są następuiące:

1. Chęć licytowania maiący 1/10 część Summy szacunkowey, iako Vadium złoży, od którego iedynie X. Jan Kanty Drobich wolnym iest.

2. Nabywca obowiązanym będzie zapłacić wszelkie koszta exekucyine i popierania licytacyi do rąk Adwokata popieraiącego licytacyię, a to natychmiast po wręczeniu Wyroku przysądzaiącego też koszta.

3. Winien będzie zapłacić także podatki zaległe ieżeliby się iakie okazały.

4. Summa Widerkauffowa dla Kościoła Rudawskiego 3000 Złp. iuż zewaluowana pozostanie przy tey nieruchomości, iako ciężar stosownie do planu Klassyfikacyi.

5. Wypłaty w Warunku 2 i 3 wyrażone z Ceny szacunkowey potrąci sobie Nabywca resztuiącą zaś Summę szacunkową przy sobie zatrzyma aż do ukończenia Klassyfikacyi postąpienia, którey każdego Wierzyciela stosownie do umieszczenia w planie Klassyfikacyi wraz z procentem od daty nabycia zaspokoi.

6. Jeżeli na pierwszym terminie Summa szacunkowa zaofiarowaną będzie przysądzenie stanowcze na rzecz ofiaruiącego nastąpi w przeciwnym razie Cena szacunkowa na terminie trzecim licytacyi zniżoną będzie do dwóch trzecich części, to iest do Summy 6800 Zł. i za tę Cenę sprzedaną zostanie.

7. Niedopełniaiący Warunków licytacyi utraci Vadium na korzyść X. Jana Kantego Drobicha i oprócz tego nowa licytacyia na iego zysk lub stratę ogłoszoną byłaby.

Wzywaią się zarazem wszyscy Wierzyciele hipoteczni i osoby prawo rzeczowe maiący, ażeby pod prekluzyą na pierwszym terminie licytacyi złożyli na Audyencyi Trybunału wszelkie tytuły swych wierzytelności z wykazem pretensyi i ustanowieniem Adwokata.

Do takowey licytacyi wyznaczaią się trzy termina:

Piewszy dnia 24 Października 1826)
Drugi dnia 28 Listopada 1826) Roku.
Trzeci dnia 30 Grudnia 1826)

W Krakowie dnia 11 Sierpnia 1826 roku.

Kuliczkowski, Pisarz Tryb.

Komornik Sądowy uwiadomia Publiczność, iż dnia 18go m. i r. b. o godzinie 9tey ranney w Sukiennicach w Krakowie w rynku stoiących, odbędzie się sprzedarz ruchomości przez publiczną licytacyią, to iest: Szafy za szkłem, Komody, Prassy, Stolików, Zegara, Półmisków cynowych; i t. p. zaś na targu publicznym Konia i wozu, tudzież w dniu 1 Września r. b. o godzinie 9tey ranney w Sukiennicach, odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytacyią ruchomości, iako to: Portretów, Obrazu, Kanapy, Łóżka, Parabona, Stołów, i t. p. wszystko za gotowe pieniądze; maiący chęć licytowania na oznaczony czas i mieysce zechcą się stawić. — W Krakowie dnia 14 Sierpnia 1826 r.

Jozef Slodkowski, Kom: Sąd.

W dniu 18 Sierpnia r. b. o godzinie 10tey ranney, w Krakowie w gmachu Sukiennice zwanym, w drodze exekucyi Sądowey odbędzie się publiczna licytacyia, iako to: Komód, Szaf, Zwierciadeł, Kanap, Krzeselek, Stolików, Łóżek, Landszaftów, Łyżeczek srebrnych, do kawy, &c. Chęć zatym licytować maiących, podpisany Komornik na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 12 Sierpnia 1826 r.

Teodor Jaworski, Kom: Sąd.